

„Dúbravy, Dvorce – ochrana územia pred povodňami

Posudzovanie vplyvov na životné prostredie

ZÁMER

Investor: Obec Dúbravy

Spracovateľ: Marta Šmálová

Obsah

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI	4
1.1 Názov	4
1.2 Identifikačné číslo	4
1.3 Sídlo	4
1.4 Oprávnený zástupca	4
1.5 Kontaktná osoba zastupujúca	4
2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE	4
2.1 Názov	4
2.2 Účel	4
2.3 Užívateľ	5
2.4 Charakter navrhovanej činnosti	5
2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti	5
2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	5
2.7 Termín	5
2.8 Stručný popis technického a technologického riešenia stavby	5
2.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej realizácie stavby	7
2.10 Celkové náklady na realizáciu	8
2.11 Dotknutá obec	8
2.12 Dotknutý samosprávny kraj	8
2.13 Dotknuté orgány	8
2.14 Povoľujúci orgán	8
2.15 Rezortný orgán	8
2.16 Druh požadovaného rezortného povolenia navrhovanej činnosti	8
2.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	9
3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA	9
3.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	9
Abiotický komplex krajiny	9
3.1.1 Geomorfologické pomery	9
3.1.2 Geologické pomery	9
3.1.3 Geodynamické pomery	9
3.1.4 Pôdne podmienky	9
3.1.5 Hydrologické podmienky	10
3.1.6 Klimatické podmienky	10

Biotický komplex krajiny	10
3.1.7 Základné fytogeografické podmienky	10
3.1.8 Základné zoogeografické podmienky	11
3.1.9 Ochrana prírody a krajiny	12
3.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	13
3.2.1 Pôvodná krajinná štruktúra	13
3.2.2 Súčasná krajinná štruktúra	13
3.2.3 Vzhľad krajiny	14
3.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia	14
3.3.1 Obyvateľstvo	14
3.3.2 Hospodárstvo	16
3.3.3 Občianske vybavenie so sociálnou infraštruktúrou	17
3.3.4 Kultúrne dedičstvo	18
3.3.5 Doprava	19
3.4 Súčasný stav kvality životného prostredia	20
3.4.1 Ovzdušie	20
3.4.2 Pôdy, povrchové a podzemné vody	20
3.4.3 Odpadové hospodárstvo	21
3.4.4 Hluk a vibrácie	22
4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE	22
4.1 Požiadavky na vstupy	22
4.2 Údaje o výstupoch	23
4.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	23
4.4 Hodnotenie zdravotných rizík	24
4.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia	24
4.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	25
4.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	25
4.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území	25
4.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	25
4.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	25
4.11 Posúdenie očakávaného vývoja, ak by sa navrhovaná činnosť nezrealizovala	26
4.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územno-plánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	26

4.13	Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	26
5.	POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU...	26
6.	MAPOVÁ A INÁ DOKUMENTÁCIA	27
7.	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU	27
8.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU	28
9.	POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV	28

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

- 1.1 Názov : Obec Dubravica
- 1.2 Identifikačné číslo : IČO: 00319899
- 1.3 Sídlo : Obecný úrad Dubravica, č. 196, 962 12 Dubravica
- 1.4 Oprávnený zástupca : Elena Grňová, 045/5459520
obstarávateľa mail: obec@dubravica.sk
starostka obce
- 1.5 Kontaktná osoba zastupujúca : Marta Šmálová, 045/5459860
obstarávateľa Obecný úrad Dubravica, č. 196, 962 12 Dubravica

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O ZÁMERE

2.1 Názov

Dubravica, Dvorce – ochrana územia pred povodňami

2.2 Účel

Realizáciou stavby odvodňovacieho kanála sa zabezpečujú základné predpoklady pre odvedenie dažďových vôd z lôch doteraz zatápaných. Jedná sa o lokalitu severne od obce, nazývanú tiež „Dvorce“. Predpokladaná dĺžka odvodňovacieho kanálu je 1 807 m. /50 m potrubie/.

Súčasný stav odvádzania dažďových vôd zo severnej časti obce je nevyhovujúci. Počas dažďa voda zatápa záhrady a pôdu rodinných domov v tejto časti obce. V minulosti boli tieto vody odvádzané suchým korytom, ktoré prechádzalo týmto územím v najnižšom mieste s vyústením do terénu pod obcou.

Koryto bolo v čase melioračných úprav nahradené melioračným potrubím Dn 300 približne v tejto trase. Potrubie bolo z betónových rúr, na trase boli šachty. Šachty sa zničili a zarástli. Potrubie bolo vyústené do priekopy pri ceste. Potrubie je dlhodobo nefunkčné. Plochy v severnej časti boli pôvodne lúky. Teraz sa obrábajú ako orná pôda a to spôsobuje väčšie množstvo odtečenej vody z týchto plôch. Preto sa navrhuje odvedenie dažďových vôd odvodňovacím kanálom.

Realizáciou kanála sa dosiahne stav, že povrchová voda pritečie ku korytu a odvedie sa do potoka „Hradná“ pod obcou, čím sa odstráni zatápanie západnej časti obce.

Navrhovaná výstavba pozostáva z nasledujúcich stavebných objektov :

- SO-01 Odvodňovací kanál

2.3 Užívateľ

Obec Dúbravy

2.4 Charakter navrhovanej činnosti

Stavenisko odvodňovacieho kanála je územie severne od okraja obce. Stavenisko je líniové ako samotná stavba. Plocha staveniska je v celom rozsahu lúkou. Stavenisko je na južnej strane ohraničené plotmi záhrad alebo hranicou oráčiny. Na druhej strane je to poľná cesta. Táto oddeľuje pozemky obrábané ako oráčiny od lúky, ktorú tvorí stavenisko. Táto komunikácia je využívaná hlavne na prepravu poľnohospodárskej techniky. Stavenisko je rovinaté s miernym sklonom v smere východ – západ. Na stavenisku sa nenachádzajú žiadne podzemné vedenie. Územím prechádza vzdušné elektrické vedenie smerujúce do lokality „Iviny“. Tiež je tu v zemi uložený melioračný hlavník. Tento je dlhodobo nefunkčný. Navrhovaný odvodňovací kanál začína vyústením do pôvodného koryta potoka „Hradná“. Od miesta napojenia je trasa vedená v priamke v dĺžke 335 m južným smerom, k štátnej ceste. Tu sa trasa lomí vľavo a ďalej je trasa vedená v pozemku určenom pre túto stavbu. Trasa v celej dĺžke je vedená lúčnym pozemkom v najnižšom mieste tak, aby vody územia pritekali do potoka.

2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Katastrálne územie Dúbravy

2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Celková situácia stavby v mierke 1:10000, vid' príloha č. 1

2.7 Termín

začatia stavby : 03/2016

ukončenia stavby : 02/2017

2.8 Stručný popis technického a technologického riešenia stavby

SO-01 Odvodňovací kanál

Podkladom pre hydraulický návrh tvaru a rozmerov koryta boli:

- Hydrologické údaje SHMU

N rok	1	2	5	10	20	50	100
Q m ³ /s	0,3	0,4	0,7	1,0	1,4	2,0	3,0

- Pozdĺžny sklo terénu v ose kanála.

Pre odvodňovací kanál je navrhnutý lichobežníkový profil s týmito parametrami:

- Šírka v dne: 0,80 m
- Hĺbka: 1,0 m a 0,6 m
- Sklon brehov: 1 : 1,25
- Pozdĺžny sklon km:

0,0 – 0,335	1,5 %
0,335 – 0,557	31,5 %
0,557 – 0,723	20,4 %
0,723 – 1,083	24,7 %
1,083 – 1,307	27,23 %
1,307 – 1,488	32,04 %
1,488 – 1,757	28,25 %
1,757 – 1,807	30 %

Opevnenie dna je navrhnuté z betónových žľabových platní TBM 53/30, rozmerov 800 x 300 x 30 mm. Tieto sa uložia na lôžko zo štrkodrvy hrúbky 150 mm. Brehy sa opevnia betónovou zatrávňovacou tvárnitou IZT 130/10, rozmerov 1200 x 800 x 140 mm. Tieto tvárnice sú vyrobené tak, že majú 50 % vegetačnej plochy. To sú otvory, ktoré sa vyplnia zmesou zeminy, štrku a trávneho semena. Tvárnice sa kladú na urovnaný výkop, na ktorý sa po celej ploche štrkodrava hrúbky 150 mm.

Dĺžka kanála je: Hĺbka 0,6 m 335 m

1,0 m 1 422 m

Spolu: 1 757 m

Potrubie Dn 800 50 m

Kanál spolu: **1 807 m**

Kanál začína vyústením do koryta Hradného potoka. V mieste napojenia sa koryto potoka upraví.

- Odstránenie krovia plocha: 900 m²
- Spevnenie kamennou rovinou /kameň min. 20 cm/

Zaujímavú plochu navrhovaný odvodňovací kanál delí na dve časti. Aby bol možný pohyb mechanizmov z jednej časti na druhú na trase sú navrhnuté priepusty:

P1	km	0,011
P2	km	0,133
P3	km	0,322
P4	km	0,580
P5	km	0,857
P6	km	1,157
P7	km	1,457
P8	km	1,732

Priepusty sú navrhnuté rúrové z rúr PEHD dvojvrstvých DN 1 000 označované ako „SPIRO“. Ich stena je dvojité a to im zaručuje vysokú pevnosť. Potrubie sa uloží na betónové sedlo a zbytok rýhy sa zasype so zhutňovaním zásypu po vrstvách 300 mm. Prejazdná šírka priepustu je navrhnutá 6 m. Je to s ohľadom na skutočnosť, že sa tu pohybuje rôzna poľnohospodárska technika. Priepust je na koncoch ohraničený betónovými čelami. Plocha bezprostredne nad priepustom sa spevní obaľovanou štrkodrvou hr. 200 mm. Priepust je vystrojený ochranným zábradlím z oceľových rúr. Zábradlie sa po zmontovaní natrie základným a vrchným náterom.

Posledná časť kanála je navrhnutá ako uzavretá, potrubná. Je to v km 1,300 – 1,350, je to intravilán obce. Potrubie je navrhnuté z rúr Dn 800 PVC SN8, sú to hladké hrdlové kanalizačné rúry.

Potrubie sa ukladá do paženej rýhy šírky 1 500 mm na pieskové lôžko hrúbky 100 mm. Potom sa potrubie obsype pieskom po vrstvách na výšku 300 mm nad povrch potrubia. Zbytok rýhy sa zasype výkopkom. Posledná vrstva zásypu sa vykoná ornitou a povrch sa ohumusuje a oseje trávou.

Dažďová voda nesie so sebou množstvo nečistôt. Tie by sa mali zachytiť v lapači splavením. Tento je navrhnutý monolitický pôdorysných rozmerov 1 500 x 1 750 mm. Hrúbka steny je 250 mm. Hĺbka priehlbne je 500 mm. Vtok do lapača je po obidvoch stranách. Odtok je potrubím Dn 800. Horná časť lapača sa zakryje mrežou z oceľových prvkov.

V mieste prechodu potrubia do otvoreného kanála je navrhnutá monolitická šachta pôdorysných rozmerov 1 000 x 1 250 mm. Šachta je ukončená prechodovou doskou. Tu sa osadí liatinový rám s poklopom D 600 mm.

2.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej realizácie stavby

Realizáciou stavby odvodňovacieho kanála sa zabezpečujú základné predpoklady pre odvedenie dažďových vôd z lôch doteraz zatápaných. Jedná sa o lokalitu severne od obce, nazývanú tiež „Dvorce“. Súčasný stav odvádzania dažďových vôd zo severnej časti obce je

nevyhovujúci. Počas dažďa voda zatápa záhrady a pôdu rodinných domov v tejto časti obce. Realizáciou kanála sa dosiahne stav, že povrchová voda pritečie ku korytu a odvedie sa do potoka „Hradná“ pod obcou, čím sa odstráni zatápanie západnej časti obce.

2.10 Celkové náklady na realizáciu

Celkové náklady na realizáciu projektu predstavujú sumu **349 413,50 €**.

2.11 Dotknutá obec

Obec Dúbravy, Dúbravy 196, 962 12 Dúbravy

2.12 Dotknutý samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj

2.13 Dotknuté orgány

- Okresný úrad Detva, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Záhradná 12, 962 12 Detva
- Okresný úrad Zvolen, Pozemkový a lesný odbor, Študentská 12, 960 01 Zvolen
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Zvolen, Nádvorná 3366/12, 960 01 Zvolen
- Obec Dúbravy, č. 196, 962 12 Detva
- Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, Lieskovská cesta 500/38, 960 01 Zvolen
- Okresný úrad Detva, Odbor krízového riadenia, Záhradná 12, 962 12 Detva
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepny závod Banská Bystrica, Stráž 11, 961 07 Zvolen

2.14 Povoľujúci orgán

Okresný úrad Detva, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Záhradná 12, 962 12 Detva

2.15 Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2.16 Druh požadovaného rezortného povolenia navrhovanej činnosti

Pre navrhovanú činnosť je potrebné územné rozhodnutie a stavebné povolenie špeciálnym stavebným úradom na určený objekt v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku/stavebný zákon/ v znení neskorších predpisov a povolenie vodnej stavby podľa §26 zák.č.364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

2.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Realizáciou stavebného zámeru navrhovanej činnosti sa nepredpokladá žiadny vplyv presahujúci štátne hranice.

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

3.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Abiotický komplex krajiny

3.1.1 Geomorfologické pomery

Katastrálne územie obce z geomorfologického hľadiska patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, Karpatskej podsústavy, provincie Západných Karpát, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenského stredohoria, celkov Zvolenská kotlina (podcelky Slatinská kotlina a Rohy na juhovýchode) a Poľana (podcelky Detvianske predhorie a Vysoká Poľana). K. ú. Dúbravy je tvorené stredne členitou pahorkatinou, len na juhu a severe, kde sa územie dvíha k vrchu Perina a v oblasti Ivín je tvorené silne členitou vrchovinou. Stred obce má výšku 435 m n. m., najvyšší bod k. ú. je na severnej hranici k. ú. (750 m n. m.), najnižší bod je v mieste kde potok Hradná opúšťa k. ú., má výšku 383 m n. m. Masív Poľany predstavuje najväčší stratovulkán v strednej Európe. Územie má reliéf kotlinových pahorkatín s morfológickými výraznými strážami na tektonických poruchách. Severná časť katastrálneho územia Dúbravy leží v Chránenej krajinskej oblasti Poľana. Väčšia časť katastrálneho územia leží v Chránenom vtáčom území Poľana Sk.

3.1.2 Geologické pomery

Geologický podklad celej oblasti tvoria neogénne vulkanické horniny (rôzne druhy andezitov), rôzne štrky, piesky a íly na juhozápade.

3.1.3 Geodynamické pomery

Geodynamické pomery - na základe seizmického rajónovania patrí dotknuté územie k seizmickému územiu 70. Územie Kremnických vrchov a Zvolenskej kotliny je pomerne stabilné, s výnimkou niektorých dynamických terénov Slovenského stredohoria, ktoré sa nenachádzajú v riešenom území.

3.1.4 Pôdne podmienky

Pôdne podmienky veľmi úzko súvisia so substrátovými podmienkami. V území sa prevažne vyskytujú kambizeme typické, ale aj pseudoglejové. Výrazne sú aj zastúpené fluvizeme

typické, ale aj glejové. Vysoký podiel predstavujú pôdy bez skeletu a hlboké, vo vyšších polohách stredne až silno skeletnaté, stredne hlboké, ale aj plytké. Z hľadiska zrnitosti prevládajú stredne ťažké pôdy /hlinité/, ale aj ťažké /ilovitohlinité/. Pôvodnými vegetačnými spoločenstvami boli kvetnaté bukové a jelšové lesy a smrekové a smrekovo – jedľové lesy. V súčasnosti sú najdôležitejšími lesnými drevinami smrek, jedľa a buk. Odlesnená krajina má veľmi dobré zastúpenie rozptýlenej krovinej zelene na pseudoglejoch.

3.1.5 Hydrologické podmienky

Územím pretekajú štyri vodné toky – Želobudský potok, Kamenná, Hradná, Dúbravský potok. Tieto sa po cca 5 km vlejú pri Pstruši už ako Hradná do Slatiny. Hydrologickú os riešeného územia predstavuje potok Hradná, aj so svojim umelým kanálom. Odvodňuje najmä lokality s rozptýleným osídlením /Trnavy, Iviny/. V centrálnej časti katastrálneho územia plní aj funkciu zavlažovaciu /podporený umelým kanálom/. Celá trasa toku je sprevádzaná dostatočne mohutnou brežnou vegetáciou /sprievodná vegetácia/ plniacu funkciu ,okrem iných, aj funkciu vodoochrannú Východnú časť katastra odvodňuje Dúbravský potok a západnú časť Želobudský potok. Oba toky sú lemované mohutnou brežnou vegetáciou, s podobnou funkciou ako potok Hradná. Vodné toky majú však charakter erózných tokov, prevláda erózna činnosť nad akumulácnou.

3.1.6 Klimatické podmienky

Klimatické podmienky určujú vybrané klimatické hodnoty. Z klimatického hľadiska väčšina k. ú. Dúbravy patrí do mierne teplej oblasti, mierne teplého, mierne vlhkého, pahorkatinového až vrchovinového okrsku s júlovými teplotami v rozmedzí $\geq 16^{\circ}\text{C}$, s počtom letných dní, kedy je teplota $\geq 25^{\circ}\text{C}$ menej ako 50.

Kotlinová chladná klíma tu prechádza do horskej chladnej, až studenej klímy, vlhkej, až veľmi vlhkej, s malou inverziou teplôt. Priemerný ročný úhrn zrážok je v rozmedzí 700 – 800 mm, s rastúcou tendenciou smerom k Poľane. Katastrálne územie je zo západu relatívne otvorené, čo sa prejavuje na priemernej častosti smerov vetra. Prevažujú severozápadné až západné. Časté je však aj bezvetrie, takmer 43%. Najrýchlejšie, resp. najsilnejšie sú vetry severozápadné, najslabšie severovýchodné. Priemerná rýchlosť vetra je 2,95 m.s-1. Priemerný počet dní so snehom je 70 - 90.

Biotický komplex krajiny

3.1.7 Základné fyto geografické podmienky

Celé územie bolo pôvodne pokryté lesmi. Potoky lemovali jelšiny a vrbiny. Na výmokoch a prameniskách sa udržiavali močiarne a vlhkomilné rastlinné druhy. Po príchode človeka

pôvodné les ustúpili, nahradené boli lúkami, pasienkami a poliami. Do bučín a jedlín boli vtrúsené aj dubiny, nastúpili zväčša smrekové monokultúry. V ich podraсте na výhodných stanovištiach sa lokálne nachádzajú bučinové a smrečinové druhy: chlpaňa lesná, jarmanka väčšia, podbelica alpská, ostružina malina, zubačka cibul'konosná, veronika horská, kyslička obyčajná a pod. Na živiny chudobné stanovištia upozorňuje metlica krivoľaká. Vodné toky sprevádzajú brehovité porasty s jelšou sivou, jaseňom štíhlým, rôznymi druhmi vrb a topoľom osikovým. Lipy, jasene, bresty a duby a ich skupiny boli do katastrálneho územia donesené umelo. Porasty lúk a pasienkov tvoria najmä trávy traslica prostredná, tomka voňavá, kostrava lúčna, ovsík obyčajný, timotejka lúčna, reznáčka laločná, psiarka lúčna, mätonoh trváci a na pasienkoch psica tuhá a hrebienka obyčajná. Typicky lúčne druhy sú margaréta biela, ďatelina lúčna, skorocel kopijovitý, štiav kyslý, zvonček rozkladitý, klinček slzičkový. Na nekosené lúky nastupujú jednoliaté porasty ľubovníka škvrnitého. V jeseň sa na lúkach vyskytuje jasienka obyčajná. Častá je aj snežienka jarná.

3.1.8 Základné zoogeografické podmienky

V severnej časti katastra v biotope lesa okrem bežných vtákov tu žijú aj drobné vzácne cicavce ako plh lesný, veverica obyčajná a pod. K pôvodným zástupcom fauny patrí aj sviňa divá, jeleň obyčajný a srnec hôrny, ktorý je v tejto oblasti najpočetnejšou poľovnou zverou. Zo skupiny mäsožravcov sa najčastejšie vyskytuje líška obyčajná, kuna lesná. Z nižších stavovcov najmä na zamokrených plochách a v blízkosti vôd trvale žijú obojživelníky ako skokan hnedý, salamandra škvrnitá. Na lúčnych enklávach je bežný koník červenokrídly, mravce, pavúky, bystrušky, svižníky a iný hmyz. Z motýľov sa vyskytuje bábočka pávooká, bodliaková a admirálska a pod. Dostatočné plošné zastúpenie majú biotopy polí a lúk. Typickými predstaviteľmi sú hraboš poľný a zajac poľný. Vzácnnejšie sa vyskytuje jarabica obyčajná, prepelica obyčajná. Z vtákov je typickým obyvateľom škovránok obyčajný, za potravou sem zalietávajú dravce, vrany, straky, netopiere a pod. Z plazov sa vyskytuje vretenica obyčajná, jašterica obyčajná a živorodá a slepúch. Do biotopov tečúcich vôd patria vodné toky Hradný potok, Dúbravský potok a Želobudský potok. Početné sú hlaváč obyčajný a pásoplutvý, pstruh potočný, hrúz obyčajný. Nezriedkavý je aj rak riečny. Najhojnejšou rybou je ohrozený druh čerebľa obyčajný. Z vtákov je na vodný biotop viazaný vodnár obyčajný, kačica divá. Za potravou zalietávajú bociany čierne, trasochvosty biele a horské. Na vody potokov je viazaná užovka obyčajná, drozd čviktavý, mäkkýše, červy, hmyz a pod. Zaujímavým biotopom je biotop ľudských sídiel, zaberá intravilán obce a laznícke osídlenie v lokalitách Trnavy a Iviny. Medzi typických neprijemných obyvateľov patrí myš domová, potkan obyčajný, z mäsožravcov kuna skalná, lasica obyčajná, hranostaj obyčajný. V

záhradách a kopách listia zimuje jež východoeurópsky. Z vtákov hniezdia na budovách belorítky obyčajné, žltochvosty domové. Lastovičky si stavajú hniezda najmä v hospodárskych stavbách. Vyskytujú sa aj škorec obyčajný, žltochvost hôrny, sýkorka veľká a belasá, zriedkavo netopiere. V záhradách na stromoch s obľubou hniezdia zelienky obyčajné, stehlíky konôpkárske, drozdy čierne a hrdličky záhradné.

3.1.9 Ochrana prírody a krajiny

Z hľadiska ochrany prírody sa nachádza v katastrálnom území Dúbravy niekoľko chránených území, ktoré sú vyhlasované podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Severovýchodná časť k.ú. Dúbravy o výmere zhruba 618 ha, predovšetkým osada Iviny s rozptýleným osídlením a jej bezprostredné okolie, zasahuje do Chránenej krajinej oblasti (CHKO) Poľana. CHKO Poľana bola vyhlásená v roku 1981 a v súčasnosti platí vyhláška MŽP SR č. 431/2001 Z.z., ktorá upravuje výmeru územia na 20 360,48 ha (aktualizácia na parcelný stav). V zmysle zákona platí pre CHKO druhý stupeň ochrany.

Ďalšou problematikou na úseku ochrany prírody po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je povinnosť vybudovať sústavu osobitne chránených území NATURA 2000. V zákone o ochrane prírody a krajiny sú zapracované aj nové typy chránených území, ktoré sa vyhlasujú podľa dvoch predpisov EÚ:

1. na základe Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch) sa vyhlasujú Chránené vtáčie územia (CHVÚ)
2. na základe Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch) sa vyhlasujú Územia európskeho významu (ÚEV)

Katastrálne územie Dúbravy zasahuje výmerou 1440,35 ha do CHVÚ Poľana. Hranica CHVÚ Poľana je tvorená štátnou cestou Očová – Detva, pričom intravilán obcí Hradná a Dúbravy je z územia vylúčený a podobne je z CHVÚ vypustená aj zastavaná časť Želobudze.

Pretože k. ú. Dúbravy je vo väčšej miere tvorené poľnohospodárskou pôdou (polia, lúky, pasienky) je potrebné pri obhospodarovaní trvalých trávnych porastov rešpektovať obmedzenia, ktoré sú definované vo Vyhláške č. 24/2008 Z.z, čím sa zabezpečí vytvorenie priaznivých podmienok najmä pre druhy vtákov, ktoré sú charakteristické pre takúto poľnohospodársku krajinu. Dôležité je udržať optimálny spôsob obhospodarovania, nakoľko

uvedené druhy sú ohrozené, či už intenzívnym hospodárením, ale naopak aj zánikom obhospodarovania, čo má za následok zarastanie lúk a pasienkov. Z územia európskeho významu do katastrálneho územia Dúbravy zasahuje malou časťou len navrhované ÚEV Močidlíanska skala (SKUEV0248) a to v jeho severovýchodnej časti, kde zaberá lesné porasty okolo kóty Podhájno (711 m n.m) a na západ od uvedenej kóty. Výmera celého navrhovaného ÚEV Močidlíanska skala je 204,25 ha. Toto územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: zvonček hrubokoreňový a kunka žltobruchá. Zoznam navrhovaných území európskeho významu bol schválený Uznesením Vlády SR č. 239/2004 zo dňa 17.3.2004. Následne bude potrebné územie vyhlásiť v niektorej z národných kategórií podľa zákona.

3.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

3.2.1 Pôvodná krajinná štruktúra

Pôvodnými vegetačnými spoločenstvami boli kvetnaté bukové a jelšové lesy a smrekové a smrekovo – jedľové lesy. V súčasnosti sú najdôležitejšími lesnými drevinami smrek, jedľa a buk. Odlesnená krajina má veľmi dobré zastúpenie rozptýlenej krovinej zelene na pseudoglejoch. Územím pretekajú štyri vodné toky – Želobudský potok, Kamenná, Hradná, Dúbravský potok. Tieto sa po cca 5 km vlejú pri Pstruši už ako Hradná do Slatiny.

3.2.2 Súčasná krajinná štruktúra

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Pre naše potreby, pri komplexnom chápaní krajiny je to priestorové rozloženie a vzťahy medzi základnými /tiež komplexnými/ jednotkami krajiny a ich súbormi /geobiokomplexy, geobiocenózy, ekosystémy/. Súčasná krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov nám poskytlo rámcovú predstavu o ekologických predpokladoch územia so zreteľom na ich súčasné využívanie. Súčasnú krajinnú štruktúru riešeného katastrálneho územia sme charakterizovali k určitému časovému obdobiu /január 2007/, vyjadrili sme v nej vnútorné a vonkajšie vzťahy medzi krajinnými zložkami a ekologickými faktormi v podobe krajinných prvkov v tomto čase. Krajinná štruktúra nám slúžila ako jeden zo základných analytických podkladov, jej hodnotenie bolo významným podkladom pre typizáciu biologických komplexov a premietli sme ho aj do ekologickej typizácie a regionalizácie krajiny katastrálneho územia. Organizácia štruktúrnych prvkov v katastri je výrazne prispôsobená poľnohospodárskemu využívaniu. Rezba reliéfu bola určujúcim faktorom pri lokalizácii jednotlivých prvkov krajinej štruktúry. V členitejšom

reliéfe /lokality Trnavy a Iviny/ prevládajú prvky menších plošných rozmerov, zväčša s poľnohospodárskym využívaním, prevažne v súkromnom vlastníctve. V tomto type krajiny sú charakteristické časté plochy nevyužívané, opustené, v súčasnosti atakované rôznymi stupňami procesu sukcesie. Ostatná časť katastrálneho územia je využívaná veľkoplošnými štruktúrnymi prvkami s dominantným poľnohospodárskym využívaním. Súčasná organizácia krajiny, teda, priestorové rozmiestnenie jednotlivých prvkov štruktúry krajiny je v dostatočnom súlade s krajinnoeekologickými podmienkami, využitie krajiny katastra rešpektuje tento fakt.

3.2.3 Vzhľad krajiny

Obec Dúbravy leží 5 km severozápadne od okresného mesta Detva a 7 km východne od obce Očová. Obec leží severne od hlavného dopravného koridoru Zvolen – Detva – Lučenec. Nachádza sa v poľnohospodárskej krajine na juhozápadných miernych svahoch úpätia masívu Poľany, vo východnej časti Slatinskej kotliny. Územie obce hraničí z východu s mestom Detva z juhu s obcou Víglaš, zo severu a zo západu s obcou Očová. Zastavané územie pozostáva zo zastavanej časti jadrovej obce a zo sídelných jednotiek Hradná, Iviny, Trnavy, Jazovec. Z toho plochy osád Iviny, Trnavy a Jazovec majú charakter rozptýleného lazničieho osídlenia.

3.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrohistorické hodnoty územia

3.3.1 Obyvateľstvo

Prvé dostupné údaje o počte obyvateľov obce sú z roku 1869, kedy žilo na území obce celkom 751 obyvateľov. V súčasnosti obec eviduje 1002 obyvateľov. Priemerný vek obyvateľov je 40,66 rokov – u mužov 38,11 a u žien 42,99 roka.

Vývoj obyvateľstva dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948	1961	1970	2007
Obyvateľov	751	614	704	619	722	715	848	837	943	914	934	964

Vývoj obyvateľstva v poslednom desaťročí je nasledovný:

Rok	2001	2005	2006	2007
Obyvateľov	986	1002	958	964

Pre vývoj vekovej skladby obyvateľstva v posledných troch rokoch je charakteristická ustálenosť s miernym rastom obyvateľov produktívneho veku.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín a podľa pohlavia (SODB r. 2001)	
Počet obyvateľov v produktívnom veku (M 15-59, Ž 15-54)	603 (61,66%)
Z toho muži	329
Z toho ženy	274
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku (M viac ako 60, Ž viac ako 55)	244 (24,95%)
Z toho muži	76
Z toho ženy	168
Počet obyvateľov v nezistenom veku	0

Veková skladba obyvateľov obce Dúbravy je pomerne nepriaznivá Priemerný vek obyvateľov obce dosahuje 40,66 rokov (v SR 36,1 rokov). Index stária pri SODB 2001 dosiahol hodnotu 186,26 (t.j. na 100 detí v predproduktívnom veku pripadalo 186 osôb v poproduktívnom veku). V SR to bolo pritom v roku 2001 95,2.

Pohyb obyvateľstva mierne stúpajúcu tendenciu a to i v poslednom období od roku 2000, kde k výraznejšiemu poklesu došlo len v roku 2005.

Prirodzený pohyb v období 2000 – 2005

Rok	Živonarodení spolu			Zomrelí spolu			Prir. príř. (-úbyt)		
	Spolu	muži	ženy	Spolu	Muži	ženy	spolu	muži	ženy
2000	4	3	1	21	12	9	-17	-9	-8
2001	10	6	4	12	11	1	-2	-5	3
2002	6	1	5	10	6	4	-4	-5	-1
2003	5	5	0	10	3	7	-5	2	-7
2004	9	4	5	12	8	4	-3	-4	-1
2005	5	3	2	16	6	10	-11	-3	-8

V samotnej obci sa po redukcii poľnohospodárskej výroby nachádza len nízky počet pracovných príležitostí. Väčšina obyvateľov odchádza za prácou mimo obec. Obyvatelia

cestujú za zamestnaním predovšetkým do Detvy a Zvolena. Celkovo bol rast nezamestnanosti spôsobený redukciami pracovných miest v poľnohospodárstve ale aj v priemyselných podnikoch (ZŤS DETVA).

V obci Dúbravy je k dispozícii celkom 356 domov s celkovým počtom 402 bytových jednotiek, z toho trvale obývaných bytov je 319. Neobývaných bytov je 83, väčšinou z dôvodu zlého stavebnotechnického stavu a čiastočne z iných dôvodov. Urbanistický ukazovateľ priemernej obložnosti bytu (počet obyvateľov na jeden byt) je 3,15 (Slovenská republika 3,23).

3.3.2 Hospodárstvo

Z hľadiska priemyselnej výroby návrh územnoplánovacej dokumentácie rešpektuje jestvujúci areál PPS Detva. Uvedený priemyselný areál je situovaný na ploche cca 440 000 m² na území obcí Dúbravy, Vígľaš a Stožok. Je vhodne napojený na dopravnú infraštruktúru (cestnú i železničnú) ako i na infraštruktúru inžinierskych sietí. Ďalší rozvoj priemyselnej výroby je možný v chátrajúcom areáli poľnohospodárskeho družstva v Želobudzi a čiastočne je možné pre výrobu reprofilovať i plochy poľnohospodárskeho družstva v Dúbravách, kde sa však predpokladá ako prioritná výroba poľnohospodárska. Na ploche južne od areálu PD je navrhnuté zariadenie pre výrobu bioplynu. Nová plocha pre zariadenie nezávadnej výroby je vo východnej časti osady Želobudza. Z hľadiska drobnej výroby sa v obci nachádzajú dve stolárstva a pekárne. Drobne výrobné prevádzky (remeselné služby) môžu vznikať v rámci územia s hlavnou obytnou funkciou, čo pripúšťaťajú regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu.

Na poľnohospodárskej pôde v obci Dúbravy hospodári Poľnohospodárske družstvo Očová. Poľnohospodárske družstvo Očová je transformované z Jednotného roľníckeho družstva Očová, ktorého začiatky sa datujú od 19. júla 1949. Transformácia na terajšie poľnohospodárske družstvo prebehla v rokoch 1990 - 1992. Družstvo systémom nájmu obhospodaruje 4 576 ha pôdy od 1 345 oprávnených osôb. Poľnohospodárske družstvo hospodári v piatich katastroch obcí a miest (Očová, Dúbravy, Vígľaš, Zolná a Detva), nachádza sa severovýchodne od okresného mesta Zvolen vzdialeného 18 km. Družstvo poskytuje prácu pre 250 členov a zamestnancov družstva. Z výmery poľnohospodárskej pôdy 4 576 ha je 2 003 ha ornej pôdy a 2 573 ha trvalých trávnych porastov. Na ornej pôde majú hlavné zastúpenie obilniny (pšenica, raž, jarný a ozimný jačmeň, ovos), ozimná repka, krmne strukoviny, zemiaky a krmoviny (hlavne silážna kukurica, lucerna a d'atelina). Hlavnými tržnými plodinami v rastlinnej výrobe sú osivá obilnín, strukovín, d'ateliný a semeno ozimnej

repky. V živočíšnej výrobe sa družstvo zameriava na chov hovädzieho dobytku mliečného typu, chov ošípaných a chov oviec. Družstvo má na vykonávanie poľnohospodárskych prác vlastnú mechanizáciu, ktorej slúžia moderné opravárenské dielne a garážovacie priestory. Pre väčšinu hospodárskych zvierat družstvo zabezpečuje výrobu krmných zmesí vo vlastnej miešárni krmív. Nároky na prípadné rozširovanie živočíšnej výroby je potrebné riešiť v rámci existujúcich poľnohospodárskych areálov. Na lesnej pôde hospodária Lesy SR, š.p. Lesný závod Kriváň. Celkovo je v obci k dispozícii cca 110 pracovných príležitostí.

3.3.3 Občianske vybavenie so sociálnou infraštruktúrou

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné zariadenia občianskej vybavenosti a sociálnej infraštruktúry:

- Obecný úrad
- Obecná knižnica (3 911 knižných jednotiek)
- Kultúrny dom
- Miestne kultúrne stredisko
- Cintorín obecný s domom smútku
- Materská škola (20 detí, max. kapacita 25 detí)
- 2 Predajne potravín
- Pohostinstvo
- Kostol rímskokatolíckej cirkvi
- Dom smútku.

Štruktúra služieb poskytovaných v obci je pre obyvateľstvo primeraná možnostiam a vývoju obce. Základná škola sa v obci Dúbravy nenachádza, bola zrušená v roku 1976. Deti navštevujú ZŠ v Detve, Očovej a vo Zvolene. Materská škola nie je v súčasnosti využívaná v plnej kapacite. Stavebnotechnicky si vyžaduje modernizáciu a rekonštrukciu. Nové zariadenia občianskej vybavenosti sú navrhované na ploche č. 16. S obnovením prevádzky základnej školy sa neuvažuje. Pre optimálnejšie využitie objektu kultúrneho domu je potrebné zvážiť v rámci rekonštrukcie poskytovanie služieb pre obyvateľstvo – posilňovňa, internetové štúdio a pod. Objekt bývalej školy na Ivinách je potrebné rekonštruovať pre kultúrne a rekreačné zariadenie. Špecifické zariadenia občianskeho vybavenia pre obyvateľov a zamestnancov

(obchod, služby) môžu vznikáť aj v rámci územia s hlavnou obytnou a výrobnou funkciou, čo pripúšťa aj regulačné podmienky, ktoré územný plán obce stanovuje pre navrhované rozvojové plochy a existujúcu zástavbu.

Po stavebnotechnickej stránke ako aj z hľadiska kapacít je kapacita postačujúca. V obci súkromne poskytujú služby holičstva a kaderníctva. Zariadenia administratívy - Obecný úrad poskytuje 3 pracovné miesta. Nachádza sa po stavebnotechnickej stránke vo vyhovujúcich priestoroch spolu s poštou a kapacitne postačuje. Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú, zdravotná starostlivosť je zabezpečená v Očovej a v Detve. Vo vzťahu na navrhovaný počet obyvateľov sa nepredpokladá zriadenie lekárskeho ordinácie prvého kontaktu (všeobecné a detské). Obec zabezpečuje opatrovateľskú službu. V budúcnosti je vhodné uvažovať so zriadením denného stacionára, ktorý by poskytoval opatrovateľskú službu pre starších, resp. zdravotne postihnutých občanov. V obci sa nachádza požiarne zbrojnice o kapacite 1 vozidlo, v prípade potreby sa privolá profesionálny hasičský zbor z Detvy.

3.3.4 Kultúrne dedičstvo

Na katastrálnom území obce Dúbravy sa nenachádzajú žiadne národné kultúrne pamiatky ani pamiatkovo chránené územie. Tiež nie sú evidované archeologické lokality najmä z dôvodu, že v obci nebol vykonaný archeologický výskum. Predpokladá sa však možný výskyt archeologických nálezov z doby praveku. V oblasti ochrany kultúrneho dedičstva je nutné sa riadiť zákonom NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. Obec vznikla koncom 18. storočia vyčlenením z Očovského chotára, patrila Vígľašskému panstvu. Roku 1828 mala 28 domov a 249 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom a chovom dobytka. V období prvej polovice 20. storočia obec maloroľníkov a poľnohospodárskych robotníkov na štátnom majetku, ktorý vznikol v roku 1919. V druhej polovici 20. storočia po vzniku Podpolianskych strojárň, väčšina obyvateľov pracovala v priemysle. Cestná radová zástavba z konca 19. storočia a začiatku 20. storočia. Pôvodnú zástavbu tvorili prevažne kamenné murované omazané a obielené domy i dvojdomy pod valbovou slamenou strechou. V obci Dúbravy sú zachované nehnuteľnosti vykazujúce historické, architektonické a technické hodnoty, pre ktoré sa stávajú predmetom pamiatkového záujmu a to z hľadiska zachovania ich historického pôdorysného tvaru zástavby, hmotovopriestorového a architektonického riešenia.

Patrí sem:

- neskoroklasicistický katolícky kostol Bolestnej P. Márie postavený r. 1833-1834, renovovaný a dostavaný v roku 1999

- ľudový dom č. 22, ľudový dom s hosp. časťou č. 23, postavené v prvej tretine 20. storočia so zachovanými hodnotnými tvaroslovnými architektonickými prvkami ľudovej architektúry,
- v časti obce Iviny zvonica so zvýšenou a rozšírenou kamennou murovanou časťou s drevenou vežovitou nadstavbou ukončenou ihlanovou strechou,
- dom ľudový s hosp. časťou č. 336,
- zrubový dom ľudový č. 337,
- samostatne stojaca stodola pri dome č. 272,
- dom ľudový s hosp. časťou č. 280,
- v časti obce Želobudza hospodársky dvor z roku 1908.

Keďže kataster obce leží na jednom z predpokladaných komunikačných ťahov využívaných v praveku, ktorý dokladujú náleziská z okolia (Očová, Zolná, Lieskovec, Detva) môže pri stavebnej činnosti dôjsť k výskytu nálezov archeologickej povahy.

3.3.5 Doprava

Obec Dúbravy je z južnej strany (2 km od hranice katastrálneho územia 9 km od stredu obce) tangovaná hlavnou dopravnou trasou celoštátneho a medzinárodného významu je to cesta č. I/50 Trenčín – Zvolen – Lučenec – Košice. Katastrálnym územím severojužne prechádza cesta III/06628, ktorá sa odpája z cesty I/50, vedie mestom ako priet'ah a smeruje cez Dúbravy, Očovú, do Zolnej, kde sa pripája na cestu II/591 Zv. Slatina - B. Bystrica. Riešené územie je na nadsadenú komunikačnú sieť napojené regionálnou cestou III. triedy č. III/06628, ktorá sa odpája v Detve z cesty I/50, vedie zastavanou časťou obce Dúbravy ako priet'ah a smeruje cez, Očovú, do Zolnej, kde sa pripája na cestu II/591 Zv. Slatina - B. Bystrica. Súbežne s cestou I/50 vedie mimo katastrálneho územia hlavná dráha – železničná trať Hronská Dúbrava - Zvolen – Lučenec – Jesenské. Menovaný úsek je súčasťou hlavného južného železničného ťahu Bratislava – Nové Zámky – Zvolen – Košice. Katastrálne územie je od tejto trate vzdialené v najbližšom bode cca 1 km. Hlavné prepravné vzťahy obce Dúbravy smerujú do okresného mesta Detva (8 km) a Zvolen (22 km), cestami za prácou, vyššou vybavenosťou a školami.

Zastavaným územím obce prechádza regionálna cesta III. triedy č. III/06628 Očová – Dúbravy – Detva, ktorá je zapojená do cesty I/50 úrovňovou križovatkou v bode napojenia Detva. V priet'ahu zastavaným územím je navrhované šírkové usporiadanie v kategórii MZ 8,5 (8,0/50, resp. MOK 7,5/40 vo funkčnej triede B2 (STN 736110). V niektorých úsekoch existujúca zástavba zabraňuje dodržať toto šírkové usporiadanie. Na komunikáciu zbernú vyúsťujú komunikácie triedy C2 a C3 obslužné. Komunikácie triedy C3 pokračujú za hranicu

zastavaného územia ako komunikácie účelové. Funkcia prístupová sa tu prelína s funkciou poľných, resp. lesných ciest. Všetky miestne komunikácie svojim šírkovým usporiadaním nespĺňajú technické podmienky minimálnych kategórií v zmysle STN. Vzhľadom na veľmi nízku intenzitu dopravy v okrajových polohách zastavanej časti obce súčasné šírky komunikácií vyhovujú.

Zastavaná časť Obce Dúbravy a osada Hradná je napojená na linky dopravy SAD Očová - Detva. Linky prechádzajú po ceste III/06628 so zastávkami v katastrálnom území Hradná Dúbravy západ, Dúbravy stred a Dúbravy východ. Rozptýlené laznícke osídlenie (Hradná, Želobudza, Iviny) je napojené na linky dopravy SAD po ceste cestou III. triedy III/05097 Hradná, Iviny. V katastrálnom území je 9 autobusových zastávok (z toho 3 v jadrovej obci), ktoré sú z hľadiska dochádzkových vzdialeností vhodne rozmiestnené, nie je potrebné meniť ani dopĺňať ich lokalizáciu. Do budúcnosti je potrebné rekonštruovať zastávky s prístreškami.

3.4 Súčasný stav kvality životného prostredia

Environmentálna regionalizácia SR bola spracovaná v roku 1997 a aktualizovaná v roku 2002. Na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov bolo vymedzených päť stupňov kvality životného prostredia. Stupeň I. predstavuje prostredie vysokej úrovne a stupeň V. prostredie silne narušené. V rámci environmentálnej regionalizácie boli územia so stupňom IV. a V. označené za zaťažené oblasti. Okres Detva je na základe kvality životného prostredia zaradená podľa Environmentálnej regionalizácie - 1. environmentálna kvalita – región s nenarušeným prostredím.

3.4.1 Ovzdušie

V katastrálnom území obce Dúbravy je evidovaný veľký zdroj znečisťovania ovzdušia – výhrevňa, ktorá sa nachádza v katastrálnom území Dúbravy a to v areáli PPS. Ďalšie veľké zdroje znečistenia ovzdušia v samotnej obci jej osadách evidované nie sú. Znečisťovanie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom emisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

3.4.2 Pôdy, povrchové a podzemné vody

Obec Dúbravy má v súčasnosti rozostavaná verejnú kanalizáciu. Väčšia časť obce je napojená na vybudovanú kanalizačnú sieť. Len v menšej časti obce sú zatiaľ aj v súčasnosti zachytávané splašky v domových žumpách, septíkoch, alebo sú priamo vypúšťané do miestnych tokov a cestných rigolov. Takýto spôsob odvádzania odpadových vôd je nevyhovujúci, lebo spôsobuje hygienické závary v obci a znečisťovanie miestnych vodných tokov. Tento spôsob bude dobudovaním kanalizačnej siete v obci odstránený.

Dažďové odpadové vody sú odvádzané len povrchovo jestvujúcimi nespevnenými a čiastočne upravenými rigolmi až do jestvujúcich miestnych tokov.

Zrážkové vody z povrchového odtoku budú aj do budúcnosti riešené obdobným spôsobom ako doteraz, pričom musia byť dodržané požiadavky Zákona č. 364/2004 Z.z. a nadväzujúcich predpisov a STN.

Kanalizačná stoková sieť ako aj čistenie odpadových vôd musia vyhovovať požiadavkám Zákona č. 364/2004 Z.z., Zákona č. 684/2006 Z.z., STN 75 6101, STN 73 6822 a Zákona č. 372/1990 Z.z.

Pri vypúšťaní odpadových vôd do recipientu musia byť dodržané požiadavky Zákona č. 491/2002 Z.z., ktorými sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd.

V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močkovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hlodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

3.4.3 Odpadové hospodárstvo

Obec je v zmysle Zákona o odpadoch č. 223/2001 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu ktorý vzniká na území obce. Problematiku odpadového hospodárstva podrobne rieši Program odpadového hospodárstva obce Dúbravy, vypracovaný v zmysle vyhlášky č. 283/2001 Z. z. v nadväznosti a v súlade s Programom okresu Detva. Nakladanie s odpadom určuje Všeobecne záväzné nariadenie obce Dúbravy č. 1/2006 o podmienkach určovania vyberania miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Dúbravy. Zmesový komunálny odpad je pravidelne v dvojtýždenných intervaloch odvážaný na základe zmluvy na skládku vo Zvolenskej Slatine. Zber separovaného a komunálneho odpadu zabezpečuje firma Marius Pedersen, a.s.

V obci Dúbravy je zabezpečené nakladanie s odpadmi na základe vypracovaných pravidiel a podmienok vývozu komunálneho odpadu a separovaného zberu. V pravidlách sú presne stanovené podmienky v akých nádobách a ako sa zber vykonáva.

Zber zmesového komunálneho odpadu a ostatných odpadov sa zabezpečuje:

- 110 l kuka nádoba
- 120 l nádoba
- 240 l nádoba
- 1100 l kontajner
- Veľkoobjemový kontajner
- Plastové vrecia.

3.4.4 Hluk a vibrácie

Riešené územie nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. K najviac zaťaženým dopravným ťahom patrí cestná komunikácia III/066028. V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku a vibrácií od priemyselnej výroby.

4. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

4.1 Požiadavky na vstupy

Lokalita sa nachádza v katastrálnom území obce Dúbravy, v intraviláne obce.

Plocha výstavby odvodňovacieho kanála je v celom rozsahu lúka. Výstavbou sa časť plochy územia zmení na plochu koryta kanála. Kanál je navrhnutý so spevneným dnom aj spevnenými svahmi.

Dno je navrhnuté z betónových, priekopových žľabových tvárnic ukladaných na štrkové lôžko. Časť brehov bude spevnená zatrávňovacími tvárnicami. Horná časť brehov je spevnená osiatím trávou.

Nie je potrebný žiadny nový záber poľnohospodárskej, resp. lesnej pôdy.

Navrhovaná činnosť svojím charakterom nekladie nároky na potrebu pitnej, technologickej ani požiarnej vody.

Počas realizácie vodného diela nevzniknú nároky na žiadne surovinové zdroje.

Počas realizácie ako aj v priebehu jeho prevádzky bude využívaný existujúci dopravný systém.

Realizácia a prevádzka stavby nevyžaduje sústavnú dopravu pozostávajúcu z prísunu materiálu, pracovníkov a strojov.

Počas výstavby budú potrebné kvalifikované pracovné sily, ktoré si zabezpečí dodávateľská stavebná firma. Prevádzka vodnej stavby si nevyžaduje stálu obsluhu a teda nebude si vyžadovať stálu pracovnú silu.

4.2 Údaje o výstupoch

V čase výstavby bude nákladná doprava dočasným mobilným zdrojom znečistenia ovzdušia. Dočasným zdrojom znečistenia ovzdušia bude aj celý areál staveniska, kde prašnosť bude závisieť od poveternostných podmienok. Počas prevádzky nebude vodné dielo produkovať žiadne škodlivé emisie a nebude ani zdrojom znečisťovania ovzdušia.

Počas realizácie stavby sa nepočíta so vznikom žiadneho stavebného odpadu, prebytočná zemina bude využívaná na svahovanie a vyrovnanie terénnych nerovností v rámci staveniska.

Po ukončení výstavby vodné diela nebude vznikať žiadny odpad.

Počas realizácie výstavby vodného diela nebudú vznikať žiadne odpadové vody.

V záujmovom území dôjde k dočasnému nárastu ekvivalentu hladiny hluku, ktoré budú spôsobené stavebnými mechanizmami. Hodnotenie nárastu hlukovej hladiny techniky a dĺžky činnosti.

V rámci technologickej časti stavby vodného diela sa nepredpokladá inštalácia zariadenia, ktoré by mohlo byť zdrojom vibrácie.

Pri výstavbe vodného diela nebude produkované žiadne žiarenie, ani sa nebudú vytvárať iné fyzikálne polia. Pri výstavbe vodného diela sa nebude inštalovať žiadna technologická časť spôsobujúca elektromagnetické pole.

Navrhovaná činnosť nie je spojená s nadmernou produkciou tepla, zápachu alebo iných škodlivých výstupov.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakávajú žiadne iné vplyvy a stavba si nevyžiada žiadne vyvolané investície.

4.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Vzhľadom na to, že upravovaný úsek sa nachádza v intraviláne obce, v zastavanej obytnej zóne, bude obyvateľstvo obce dočasne obťažované hlukom zo stavebných mechanizmov, prašnosťou a zvýšenou frekvenciou dopravy po jestvujúcich prístupových komunikáciách.

Vyššie uvedené vplyvy budú dočasného charakteru.

Realizáciou výstavby vodného diela dôjde k minimálnym zásahom do prírodného prostredia v dôsledku výrubu náletového porastu.

Výstavbou vodného diela nevznikne prechodne nová vodná plocha a nebude ovplyvnená povrchová a podzemná voda v širšom území. Pre navrhovanú činnosť nie je potrebný trvalý ani dočasný záber poľnohospodárskeho ani lesného pôdneho fondu.

Počas výstavby dôjde k výrubu náletových drevín.

V lokalite výstavby vodného diel nenachádza chránená fauna, flóra ani biotopy, ktoré by bolo potrebné počas výstavby chrániť.

Navrhovaná činnosť patrí do odvetvia vodného hospodárstva. Realizáciou navrhovanej činnosti sa zabezpečí protipovodňová ochrana obyvateľov a ochrana súkromného a obecného majetku.

Vplyv na dopravu spočíva vo zvýšení jej intenzity počas realizácie výstavby vodného diela, čo môže spôsobiť minimálny nárast hlukovej záťaže.

V obci Dúbravy nie sú evidované žiadne kultúrne pamiatky. V katastri obce sa nenachádzajú žiadne archeologické lokality.

4.4 Hodnotenie zdravotných rizík

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti neočakávajú sa žiadne zdravotné riziká pre obyvateľstvo obce. V pracovnom prostredí tu vystupujú dva faktory:

- hluk, ktorý vzniká pri práci dopravných mechanizmov,
- prašnosť na stavenisku v závislosti od poveternostných podmienok.

4.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Z hľadiska ochrany prírody sa nachádza v katastrálnom území Dúbravy niekoľko chránených území. Severovýchodná časť k.ú. Dúbravy o výmere zhruba 618 ha, predovšetkým osada Iviny s rozptýleným osídlením a jej bezprostredné okolie zasahuje do CHKO Poľana. Katastrálne územie Dúbravy zasahuje výmerou 1440,35 ha do CHVÚ Poľana, pričom intravilán obcí Hradná a Dúbravy je z územia vylúčený. Tým pádom je z chráneného územia vylúčené aj stavenisko.

4.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

V časovom priebehu pôsobenia vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia možno rozlíšiť dve etapy :

- etapa výstavby vodného diela
- etapa prevádzky.

Počas výstavby vodného diela možno očakávať dočasné zvýšenie hlukovej záťaži v okolí prístupových komunikácií, ako aj zvýšenú prašnosť v závislosti na poveternostných podmienkach. Priamo na stavenisku dôjde k výrubu náletových drevín , ktoré budú výstavbou vodného diela dotknuté.

4.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv presahujúci štátne hranice.

4.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

S navrhovanou činnosťou, okrem už uvedených nesúvisia žiadne ďalšie vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

4.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Počas výstavby a prevádzky vodného diela nepredpokladáme vznik ďalších rizík spojených s realizáciou navrhovanej činnosti na zdravie obyvateľov, či zložky životného prostredia. Potencionálne riziko predstavuje štatisticky veľmi málo pravdepodobný vznik situácií a udalostí katastrofického charakteru.

Potenciálne riziká poškodenia a ohrozenia životného prostredia možno predpokladať pri požiaroch, haváriách na strojných a dopravných zariadeniach, zlyhanie ľudského faktora, náhlych zmien počasia a pod.

4.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

- výrub drevín realizovať mimo vegetačného obdobia
- stavenisko vymedziť v nevyhnutnej miere a minimalizovať zásahy do územia nachádzajúceho sa v bezprostrednej blízkosti stavby a manipulačných pásov zabezpečiť biologickú rekultiváciu územia poškodeného navrhovanou činnosťou
- zabrániť počas výstavby vzniku nepovolených skládok odpadov a nežiadúcemu

znečisťovaniu životného prostredia

4.11 Posúdenie očakávaného vývoja, ak by sa navrhovaná činnosť nezrealizovala
Ak by sa navrhovaná činnosť nezrealizovala dochádzalo by k záplavám a poškodeniu majetku osôb, obce aj štátu.

4.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územno-plánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi
Obec Dúbravy má vypracovanú územno-plánovaciu dokumentáciu.

Navrhovaná činnosť je v súlade s vypracovaným územným plánom obce, pozemkovými úpravami a Plánom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dúbravy na roky 2015/2023.

4.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov
Environmentálne posúdenie navrhovanej činnosti poukazuje na pozitíva, ale aj negatíva počas realizácie navrhovanej činnosti. Problémy sú v zámere analyzované a sú navrhnuté opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov.

5. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU

Návrh optimálneho variantu (I. variantného riešenia) je vzhľadom na umiestnenie odvodňovacieho kanála v území, kde pravidelne dochádza k povodňovej situácii, a je možnosť odvieť vodu do suchého potoka a zároveň je po pozemkových úpravách zakreslený odvodňovací kanál aj v katastrálnej mape ako jediný možný variant činnosti.

Výstavba vodného diela na zabezpečenie protipovodňovej ochrany je špecifická a závislá od niekoľkých rozhodujúcich faktorov. Ide hlavne o to, aby sa jeho výstavbou dosiahol čo najlepší efekt v protipovodňovej ochrane, v závislosti predovšetkým na morfológii terénu a hydrologických podkladoch.

„Nulový variant - predpokladaný stav, ak by sa zámer neuskutočnil, územie by bolo naďalej devastované povodňami.

V súlade s rozhodnutím Okresného úradu životného prostredia v Detve č. OU-DT-OSZP-2015/000824 je zámer vypracovaný v jednom variantnom riešení a v nulovom variante. Preto je porovnaný nulový variant a jeden variant riešenia.

Z environmentálneho hľadiska je táto stavba jednoznačným pozitívom pre obyvateľov obce ako aj pre jej prírodné prostredie.

6. MAPOVÁ A INÁ DOKUMENTÁCIA

SO- 01 – Dúbravy, Dvorce – ochrana územia pred povodňami

Príloha č. 2 - Stavebná situácia

Príloha č. 3 - Pozdĺžny rez kanálom

Príloha č. 4 - Vzorový rez kanálom

7. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

Použitá textová a grafická dokumentácia :

- Územný plán obce Dúbravy
- Dokumentácia pre stavebné povolenie „ Dúbravy, Dvorce – ochrana územia pred povodňami“
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2015 – 2023
- Program odpadového hospodárstva

Použité web stránky :

www.shmu.sk <<http://www.shmu.sk>>,
www.sopsr.sk <<http://www.sopsr.sk>>,
www.enviro.gov.sk <<http://www.enviro.gov.sk>>,
www.sazp.sk <<http://www.sazp.sk>>,
[www.enviroportal](http://www.enviroportal.sk) <[http://www.enviroportal](http://www.enviroportal.sk)>,
www.po.kuzp.sk <<http://www.po.kuzp.sk>>,
www.po.ouzp.sk <<http://www.po.ouzp.sk>>,
www.mapy.atlas.sk <<http://www.mapy.atlas.sk>>,
www.statistics.sk <<http://www.statistics.sk>>,
www.pamiatky.sk <<http://www.pamiatky.sk>>,
www.podnemapy.sk <<http://www.podnemapy.sk>>,

Právne predpisy :

- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších právnych predpisov /stavebný zákon/
- Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch
- Vyhláška MŽP SR 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s NL a o náležitostiach havarijného plánu a o postupe a riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- Zákon č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia, ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z.z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov
- Zákon NRSR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov a vykonávacie predpisy
- Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z. o chránených rastlinách a chránených živočíchoch a o spoločenskom ohodnocovaní chránených rastlín, chránených živočíchov a drevín
- Vyhláška MŽP SR č.549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí
- NV SR č. 115/2006 Z.z. minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- NV SR č.13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd NV SR č. 617/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti

8. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA ZÁMERU

Dúbravy, dňa 27. 08.2015

9. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Spracovateľ zámeru:

Marta Šmálová

Potvrdenie správnosti údajov

Elena Grňová

starostka obce Důbravy

-navrhovateľ-

.....

Marta Šmálová

-za spracovateľa-

.....